Nr. 23/2004
2. september 2004

Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á öðrum ársfjórðungi 2004

Á öðrum fjórðungi ársins 2004 var 16,7 milljarða króna halli á viðskiptum við útlönd samkvæmt bráðabirgðauppgjöri Seðlabanka Íslands samanborið við 14,5 milljarða króna halla á sama tímabili árið áður. Á fyrri helmingi ársins var viðskiptahallinn 27,8 milljarðar króna samanborið við ríflega **14,3** milljarða króna (**leiðrétt**) á sama tímabili í fyrra. Útflutningur vöru og þjónustu var 7,1% meiri á fyrri árshelmingi 2004 en á sama tímabili í fyrra en innflutningur var um 17,7% meiri reiknað á föstu gengi[1]. Hallinn á þáttatekjum (laun, vextir og arður af fjárfestingu) og hreinum rekstrarframlögum var 4,9 milljarðar króna á fyrri árshelmingi en 7,4 milljarðar á sama tímabili í fyrra.

Greiðslujöfnuður við útlönd í milljörðum króna

	Apríl - júní		*Janúar - júní*	
	2003	*2004*	*2003*	*2004*
Viðskiptajöfnuður	**-14,5**	**-16,7**	**-14,3**	**-27,8**
Útflutningur vöru og þjónustu	67,6	76,5	138,8	149,0
Innflutningur vöru og þjónustu	-78,3	-94,5	-145,6	-172,0
Þáttatekjur og framlög, nettó	-3,8	1,4	-7,4	-4,9
Fjármagnsjöfnuður	**11,0**	**15,5**	**12,8**	**29,1**
Hreyfingar án forða	11,1	18,7	13,9	39,8
Erlendar eignir, nettó	-56,8	-101,3	-77,5	-168,8
Erlendar skuldir, nettó	68,0	120,0	90,6	208,6
Gjaldeyrisforði (- aukning)	0,0	-3,0	-0,2	-10,5
Skekkjur og vantalið, nettó	3,5	1,2	1,5	-1,2

Hreint fjárinnstreymi var 29,1 milljarður króna á fyrri árshelmingi 2004. Það skýrist að stærstum hluta af skuldabréfaútgáfu í útlöndum, en áhugi erlendra aðila á verðbréfum útgefnum á Íslandi minnkaði til muna og nam endursala þeirra á slíkum bréfum þá 10 milljörðum króna. Fjárútstreymi vegna kaupa Íslendinga á erlendum verðbréfum nam 33,6 milljörðum króna og bein fjárfesting Íslendinga erlendis 40,2 milljörðum króna á fyrri hluta ársins. Þá var mikið fjárútstreymi vegna annarrar eignamyndunar í útlöndum, einkum útlána innlendra banka til erlendra lánþega. Gjaldeyrisforði Seðlabankans nam 68,5

[1] Viðskiptavegin gengisvísitala var 0,3% hærri á fyrri árshelmingi 2004 en á sama tímabili árið áður.

milljörðum króna í júnílok og hafði aukist frá ársbyrjun um 10,5 milljarða króna.

Erlendar skuldir þjóðarinnar námu 596,6 milljörðum króna umfram erlendar eignir í lok júní 2004. Hrein skuldastaða við útlönd hækkaði um 46,5 milljarða króna á fyrri árshelmingi vegna fjármögnunar viðskiptahallans en einnig vegna verð- og gengisbreytinga. Meðfylgjandi töfluyfirlit sýna ítarlegri upplýsingar um greiðslujöfnuðinn við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins á árinu 2004 ásamt endurskoðuðum tölum fyrri ára þar sem beinar fjárfestingar og tekjur af þeim hafa verið leiðréttar með nýjum upplýsingum fyrir árin 2001-2003.

Mánudaginn 6. september n.k. birtast töfluyfirlit um greiðslujöfnuð og erlenda stöðu í hagtölum Seðlabankans á heimasíðu hans (*www.sedlabanki.is*). Einnig birtist yfirlit um erlendar skuldir þjóðarinnar í samræmi við birtingarstaðal Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

Nánari upplýsingar veitir Jakob Gunnarsson deildarstjóri á tölfræðisviði Seðlabankans í síma 569-9600.

GREIÐSLUJÖFNUÐUR VIÐ ÚTLÖND

Í milljónum króna	**Apríl - júní**		**Janúar - júní**		*Breyting* [1]
	2003	***2004***	***2003***	***2004***	*frá fyrra ári*
Viðskiptajöfnuður	**-14.469**	**-16.662**	**-14.321**	**-27.847**	
Útflutningur vöru og þjónustu	67.615	76.465	138.758	149.039	7,1%
Innflutningur vöru og þjónustu	-78.305	-94.520	-145.642	-171.953	17,7%
Þáttatekjur og framlög, nettó	-3.779	1.393	-7.437	-4.933	
Vöruskiptajöfnuður	-7.023	-13.536	-355	-13.269	
Útfluttar vörur, f.o.b.	43.442	48.000	92.655	98.893	6,4%
Innfluttar vörur, f.o.b.	-50.465	-61.536	-93.010	-112.162	20,2%
Þjónustujöfnuður	-3.667	-4.519	-6.529	-9.645	
Útflutt þjónusta, alls	24.173	28.465	46.103	50.146	8,5%
Samgöngur	12.319	16.455	22.959	28.993	25,9%
Ferðalög	5.427	6.020	8.442	9.395	11,0%
Önnur þjónusta	6.427	5.990	14.702	11.758	-20,3%
Innflutt þjónusta	-27.840	-32.984	-52.632	-59.791	13,3%
Samgöngur	-9.121	-12.249	-18.402	-22.752	23,3%
Ferðalög	-9.857	-12.501	-17.165	-21.650	25,8%
Önnur þjónusta	-8.862	-8.234	-17.065	-15.389	-10,1%
Þáttatekjur, nettó	-3.512	1.717	-6.761	-4.352	
Tekjur	6.150	12.464	12.520	17.511	39,5%
Laun	1.478	1.231	3.007	2.765	-8,3%
Vextir og ávöxtun hlutafjár [2]	4.672	11.233	9.513	14.746	54,6%
Gjöld	-9.662	-10.747	-19.281	-21.863	13,1%
Laun	-139	-164	-277	-393	41,5%
Vextir og ávöxtun hlutafjár [2]	-9.523	-10.583	-19.004	-21.470	12,6%
Rekstrarframlög	-267	-324	-676	-581	
Fjármagnsjöfnuður	**10.978**	**15.472**	**12.818**	**29.066**	
Fjárframlög, nettó	-84	-301	-33	-292	
Fjármagnshreyfingar [3]	11.062	15.773	12.851	29.358	
Hreyfingar án forða	**11.072**	**18.729**	**13.086**	**39.826**	
Bein fjárfesting, nettó	-16.779	-20.932	-14.194	-33.104	
Innlendir aðilar erlendis	-9.147	-21.628	-14.245	-40.224	
Erlendir aðilar á Íslandi	-7.632	696	51	7.120	
Verðbréfaviðskipti, nettó	71.691	67.290	86.240	165.503	
Erlend verðbréf	-6.247	-8.774	-14.054	-33.550	
Hlutafé	-4.834	-7.391	-12.015	-31.327	
Skuldaskjöl	-1.413	-1.383	-2.039	-2.223	
Innlend verðbréf	77.938	76.064	100.294	199.053	
Hlutafé	-1.837	-982	-4.292	-1.457	
Skuldaskjöl	79.775	77.046	104.586	200.510	
Annað fjármagn, nettó	-43.840	-27.629	-58.960	-92.573	
Eignir	-41.508	-70.875	-49.185	-94.954	
Skuldir	-2.332	43.246	-9.775	2.381	
Gjaldeyrisforði	**-10**	**-2.956**	**-235**	**-10.468**	
Skekkjur og vantalið	3.491	1.190	1.503	-1.219	
Gengisvísitala (1994 = 100)	*102,6*	*105,0*	*103,5*	*103,8*	*0,3%*

1) Breytingin er reiknuð á föstu gengi m.v. meðalgengisvísitölu krónunnar.
2) Arðgreiðslur af hlutafé og endurfjárfestur hagnaður í beinni fjárfestingu.
3) Neikvætt formerki táknar fjárútstreymi vegna eignaaukningar eða skuldalækkunar.

ERLEND STAÐA ÞJÓÐARBÚSINS

Staða í lok tímabils í ma.kr.:	*2001*	*2002*	*2003*	*Mars * 2004*	*Júní * 2004*
I. Erlendar eignir, alls	**421,5**	**409,1**	**676,8**	**747,2**	**841,7**
1 Bein fjárfesting erlendis	86,8	101,2	118,7	127,2	146,7
11 Eigið fjármagn	66,8	82,3	107,3	106,4	122,9
12 Lán til tengdra félaga	19,9	18,9	11,5	20,8	23,8
2 Erlend markaðsverðbréf	202,9	159,7	241,7	269,0	281,8
21 Hlutafé	188,4	149,3	226,1	252,6	263,9
22 Skuldaskjöl	14,6	10,4	15,5	16,3	17,9
221 Skuldabréf	11,8	9,6	15,1	16,1	17,7
222 Peningabréf	2,8	0,8	0,4	0,2	0,1
3 Afleiður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 Aðrar fjáreignir en forði	95,2	111,1	258,3	284,3	344,7
5 Gjaldeyrisforði	36,6	37,2	58,1	66,7	68,5
II. Erlendar skuldir, alls	**1.009,0**	**965,7**	**1.226,9**	**1.313,5**	**1.438,3**
1 Bein fjárfesting á Íslandi	70,8	63,3	74,9	76,5	81,7
11 Eigið fjármagn	63,4	55,9	54,9	56,2	61,0
12 Lán frá tengdum félögum	7,4	7,4	20,1	20,3	20,6
2 Innlend markaðsverðbréf	468,0	468,3	754,7	879,1	956,9
21 Hlutafé	5,6	7,9	5,9	7,0	8,1
22 Skuldaskjöl	462,4	460,4	748,8	872,1	948,8
221 Skuldabréf	379,4	388,4	619,1	740,2	800,7
222 Peningabréf	83,0	72,0	129,7	131,9	148,1
3 Afleiður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 Aðrar erlendar skuldir	470,2	434,1	397,2	357,8	399,7
41 Löng lán	377,0	296,2	251,5	234,5	248,4
42 Skammtímaskuldir	93,2	137,9	145,7	123,3	151,3
III. Hrein staða við útlönd	**-587,5**	**-556,6**	**-550,1**	**-566,3**	**-596,6**
1. Áhættufjármagn, nettó	198,7	179,2	264,0	296,3	320,8
2. Skuldabréf, lán o.fl., nettó	-786,2	-735,8	-814,1	-862,6	-917,4
21 Seðlabankinn	21,7	20,8	58,1	66,5	68,3
22 Hið opinbera	-239,6	-226,9	-218,6	-225,1	-217,1
23 Innlánsstofnanir	-377,4	-368,0	-483,0	-541,3	-602,3
24 Aðrir geirar	-191,0	-161,7	-170,6	-162,7	-166,3
Gengi Bandaríkjadals	**102,95**	**80,58**	**70,99**	72,16	72,49
	(feitletraðar gengistölur eru leiðréttar)				
IV. Skuldahlutföll, % af VLF: [1]					
11 Hrein staða þjóðarbúsins	-75,8	-77,1	-69,3	-65,5	-69,4
12 Hrein skuldastaða [2]	101,5	101,9	102,6	99,8	106,6
13 Erlend skuldastaða [3]	120,3	123,9	144,5	142,3	156,8
131 þ.a. langtímaskuldir	97,6	94,8	109,7	112,8	122,0

*) Bráðabirgðatölur
1) Verg landsframleiðsla er reiknuð til sambærilegs gengis og erlend skuldastaða í lok tímabils.
2) Hrein skuldastaða (skuldir að frádregnum eignum) án áhættufjármagns (bein fjárfesting og hlutafé).
3) Verg skuldastaða án áhættufjármagns.